

PARTNERUP

Παραδοτέο 2.2

Funded by
the European Union

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές. [Αριθμός έργου:

Πληροφορίες για το έργο

Ακρωνύμιο	PARTNER-UP
Τίτλος	Συμπράξεις και δέσμευση των ενδιαφερομένων μερών για τα Upskilling Pathways
Αριθμός	101087193
Υποπρόγραμμα ή ΚΑ	ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT3
Ιστοσελίδα	https://partnerup-project.eu/

Συνοπτική παρουσίαση

Οι ακόλουθες εθνικές εκθέσεις αντιπροσωπεύουν το αποτέλεσμα της αρχικής ανάλυσης που πραγματοποίησαν οι εταίροι του έργου στην Κροατία, την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Λετονία, τη Ρουμανία με στόχο να εμβαθύνουν στην πραγματική κατάσταση της εφαρμογής της πρωτοβουλίας Upskilling Pathways (UP) σε κάθε χώρα του έργου και σε επίπεδο ΕΕ.

Η ανάλυση δεδομένων έδωσε την ευκαιρία στους εταίρους να διερευνήσουν και να μοιραστούν γνώσεις σχετικά με διάφορες πτυχές που σχετίζονται με την πρωτοβουλία UP: νομοθετικό πλαίσιο και μέτρα, βασικά μέτρα που εφαρμόζονται, ευρείες ομάδες-στόχοι στις οποίες απευθύνονται, κύριες προκλήσεις στην προσέγγιση των ομάδων-στόχων, κύριες προκλήσεις στην αξιολόγηση δεξιοτήτων, την παροχή εξατομικευμένης μάθησης και την επικύρωση και αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτώνται, φορείς που παρέχουν διαδρομές αναβάθμισης, μηχανισμούς συνεργασίας σε ισχύ.

Βασίστηκε στις συνεισφορές των ενδιαφερομένων μερών, σε πρόσφατη βιβλιογραφική ανασκόπηση και στη διαβούλευση με εθνικά έγγραφα της ΕΕ σχετικά με τις πολιτικές μάθησης και εκπαίδευσης ενηλίκων και τις διαδρομές αναβάθμισης της κατάρτισης, τα οποία δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή εκπονήθηκαν από ευρωπαϊκά δίκτυα/ενώσεις.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης αποτελούν τη βάση για την πολιτική και την πρακτική εργασία του έργου.

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Sylvia Liuti, Chiara Marchetta - FORMA.Azione srl

Mario Vučić, Sandra Petek, Mateja Mandić, Ana Tomljanović - Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Ενηλίκων (AVETAΕ)

Antonela Marjanušić, Tajana Marušić - Ίδρυμα Εκπαίδευσης Ενηλίκων Dante

Ξάνθια Αριστείδου - CARDET

Mariana Matache, Maria Patrascu, Marin Matache - Euro Adult Education Association

Αλέξιος Κόκκος, Δημήτριος Πατρώνας – Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ: Asociatia Institutul **Bucovina**

Σεπτέμβριος, 2023

Πίνακας περιεχομένων

1 6

2 8

Ανάλυση χώρας - Ρουμανία 9

Αναφορές 23

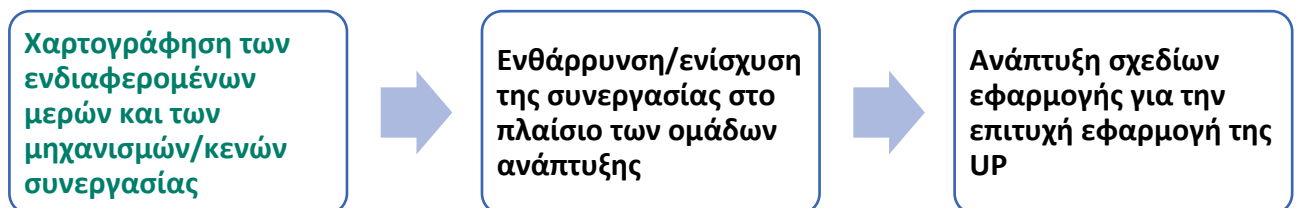
1 Εισαγωγή

Οι ακόλουθες εθνικές εκθέσεις αποτελούν το αποτέλεσμα της αρχικής ανάλυσης που διεξήγαγαν οι εταίροι του έργου στην Κροατία, την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Λετονία και τη Ρουμανία με στόχο να εμβαθύνουν στην πραγματική κατάσταση της εφαρμογής της πρωτοβουλίας Upskilling Pathways (UP) σε κάθε χώρα του έργου και σε επίπεδο ΕΕ.

Συγκεκριμένα, η ανάλυση αποσκοπούσε στη συλλογή ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων και πληροφοριών σχετικά με:

- υφιστάμενα και ελλείποντα ενδιαφερόμενα μέρη,
- υφιστάμενους μηχανισμούς και δομές συνεργασίας,
- κενά στη συνεργασία,
- καλές πρακτικές σε σχέση με την εφαρμογή των διαδρομών αναβάθμισης της κατάρτισης στις χώρες-εταίρους και σε επίπεδο ΕΕ,

προκειμένου να **αποτελέσει τη βάση για τις εργασίες πολιτικής και πρακτικής του έργου.**

Η διαδικασία ανάλυσης επέτρεψε στους εταίρους να διερευνήσουν και να ανταλλάξουν γνώσεις σχετικά με διάφορες πτυχές που σχετίζονται με την πρωτοβουλία UP, με:

- ανάλυση των κυριότερων προκλήσεων κατά την εφαρμογή της, με σκοπό τον προσδιορισμό των δυνατών και αδύνατων σημείων της συνεργασίας, τον εντοπισμό των υφιστάμενων δομών συντονισμού, των ελλειπόντων ενδιαφερομένων μερών και του τρόπου με τον οποίο αυτό επηρέασε την ομαλή διαδικασία εφαρμογής,
- χαρτογράφηση και ανάλυση του καταλόγου των πιθανών/χρήσιμων ενδιαφερομένων μερών που πρέπει να εμπλακούν, ώστε να καταστεί σαφής η προστιθέμενη αξία και η αναμενόμενη συμβολή τους,
- καθορίζοντας πώς μπορούν να επιτρέψουν περαιτέρω την εφαρμογή της UP.

Προκειμένου να συλλεχθούν υψηλής ποιότητας δεδομένα, η ανάλυση διεξάγεται σύμφωνα με δύο διαφορετικές μεθοδολογίες, οι οποίες αποσκοπούν στον προσδιορισμό των κενών στη συνεργασία και στον εντοπισμό ευκαιριών για την ενίσχυση των θετικών/σημαντικών

σχέσεων που ήδη υπάρχουν και τη συμμετοχή και εμπλοκή ελλειπόντων ή/και νέων ενδιαφερομένων μερών: **Ανάλυση γραφείου και χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων μερών.**

Η **ανάλυση δεδομένων** είχε ως κύριο στόχο να εμβαθύνει στην πραγματική κατάσταση της εφαρμογής της πρωτοβουλίας UP σε κάθε χώρα του έργου και σε επίπεδο ΕΕ, διερευνώντας:

- νομοθετικό πλαίσιο και μέτρα,
- βασικά μέτρα,
- ευρείες ομάδες-στόχους,
- κύριες προκλήσεις για την προσέγγιση των ομάδων-στόχων,
- κύριες προκλήσεις στην αξιολόγηση των δεξιοτήτων, την παροχή προσαρμοσμένης μάθησης και την επικύρωση και αναγνώριση των αποκτηθέντων δεξιοτήτων,
- φορείς που παρέχουν διαδρομές αναβάθμισης,
- μηχανισμό συνεργασίας.

Βασίστηκε σε πρόσφατη βιβλιογραφική ανασκόπηση και στη διαβούλευση με εθνικά έγγραφα της ΕΕ σχετικά με τις πολιτικές μάθησης και εκπαίδευσης ενηλίκων και τις διαδρομές αναβάθμισης της κατάρτισης, τα οποία δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή εκπονήθηκαν από ευρωπαϊκά δίκτυα/ενώσεις.

Η χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων αναπτύχθηκε σε επίπεδο χώρας μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων:

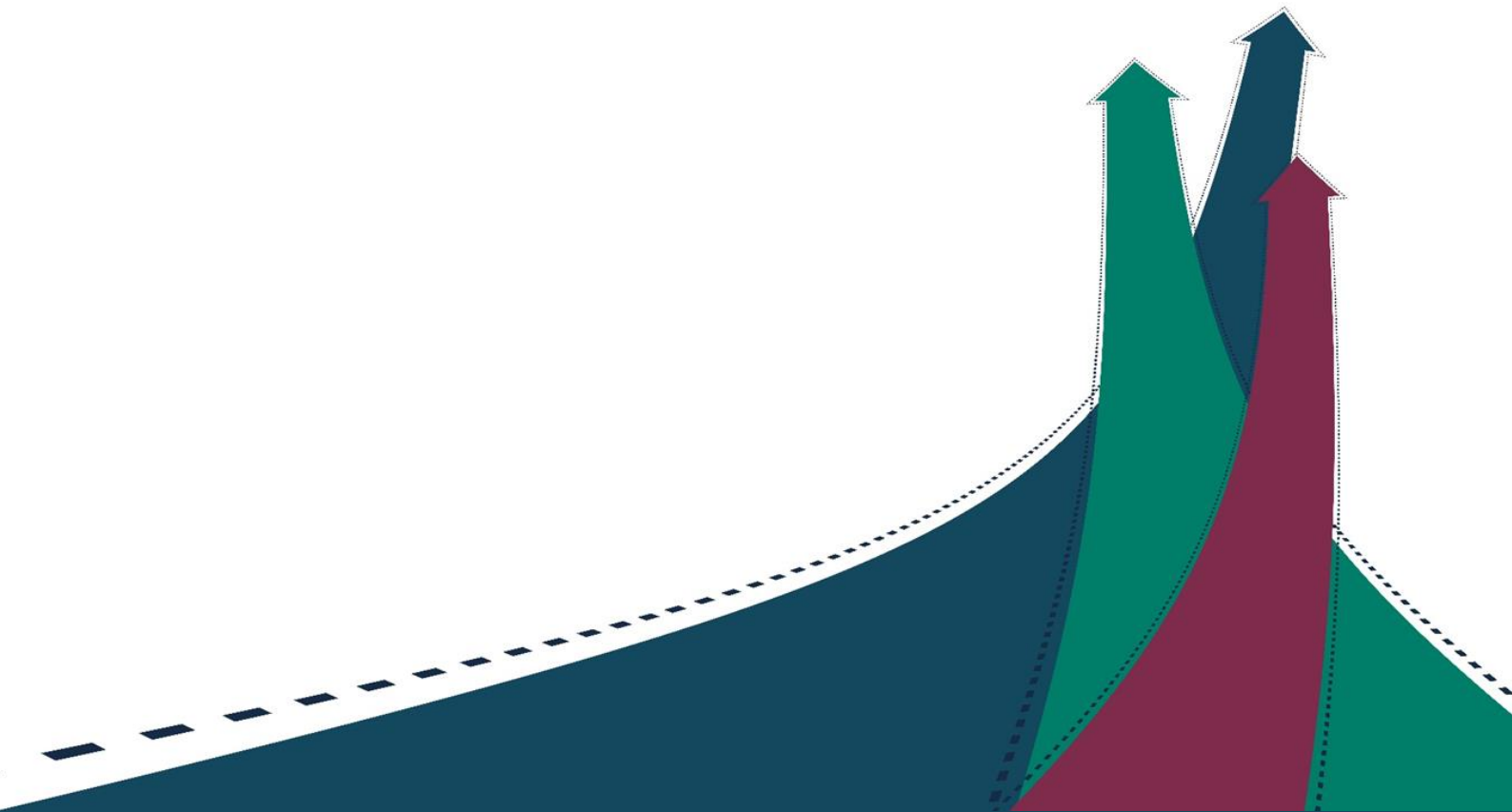
- **εσωτερικός προβληματισμός** στον οργανισμό-εταίρο ή/και στην εθνική ομάδα έργου, ο οποίος προκαλείται με συλλογικό καταιγισμό ιδεών σχετικά με συγκεκριμένα βασικά ερωτήματα, ώστε να υπάρχει κοινή άποψη για τις κύριες ανάγκες και τους στόχους για την ανάπτυξη της συνεργασίας με/μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών,
- **ομάδες εστίασης/συνεντεύξεις** με εθνικούς ενδιαφερόμενους φορείς σύμφωνα με κοινές κατευθυντήριες γραμμές, με κύριο στόχο να τους καθοδηγήσουν στην αυτοαξιολόγηση του ρόλου τους στις διαδρομές αναβάθμισης της κατάρτισης, της καταλληλότητάς τους και της κύριας συμβολής τους.

Ως αποτελέσματα των μεθοδολογιών που εφαρμόστηκαν, οι εταίροι/εθνική ομάδα συνέταξαν μια Έκθεση **Ανάλυσης Χώρας** και έναν **Πίνακα Χαρτογράφησης των ενδιαφερομένων μερών**, ως εξής.

2 Έκθεση ανάλυσης

Έκθεση των αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν σε αντίστοιχο εθνικό επίπεδο

POYMANIA

Ανάλυση χώρας - Ρουμανία

Χώρα	ROUMANIA
Υπεύθυνος οργανισμός/οι	ASOCIATIA EURO ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Διαδρομές αναβάθμισης σε κάθε χώρα: κατάσταση της εφαρμογής, κύριες ομάδες-στόχοι, προκλήσεις

Νομοθετικό πλαίσιο

Όσον αφορά στο νομοθετικό πλαίσιο, υπάρχει ένα ειδικό πεδίο στο νόμο για την εκπαίδευση 1/2011¹, αφιερωμένο στη "μόνιμη εκπαίδευση".

Η δια βίου μάθηση θεωρείται ότι αντιπροσωπεύει όλες τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται από κάθε άτομο σε τυπικό, μη τυπικό και άτυπο πλαίσιο για σκοπούς κατάρτισης και για την ανάπτυξη ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών, πολιτικών, κοινωνικών ή εργασιακών ικανοτήτων.

Συνεπώς, η δια βίου μάθηση περιλαμβάνει την πρώιμη εκπαίδευση και την υποχρεωτική εκπαίδευση, την ανώτερη εκπαίδευση (λύκειο), το πανεπιστήμιο και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση ενηλίκων. Το ρουμανικό κράτος διασφαλίζει και στηρίζει (μεταξύ άλλων και οικονομικά) την πρόσβαση στην εκπαίδευση και τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση για:

- Νέους και ενηλίκους που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση,
- Νέους που εγκατέλειψαν το εκπαιδευτικό σύστημα πριν αποκτήσουν επαγγελματικά προσόντα,
- Άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,
- Νέους και ενηλίκους που επιστρέφουν στη χώρα μετά από μια περίοδο εργασίας στο εξωτερικό,
- Νέους και ενηλίκους που κατοικούν σε οικονομικά και κοινωνικά μειονεκτούσες κοινότητες,
- Εργαζόμενους άνω των 40 ετών με χαμηλό μορφωτικό υπόβαθρο και χαμηλό επίπεδο προσόντων,
- Μαθητές με υψηλό κίνδυνο σχολικής αποτυχίας,
- Κάθε πολίτη που θέλει να επωφεληθεί από τη μόνιμη εκπαίδευση.

Η εκπαίδευση δια βίου μάθησης χρηματοδοτείται από δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους μέσω δημόσιων ή ιδιωτικών συμπράξεων, με χρηματοδότηση και συγχρηματοδότηση από εργοδότες, μη κυβερνητικές οργανώσεις κ.λπ.

Σύμφωνα με το νόμο, η δια βίου μάθηση επικεντρώνεται στην οργάνωση αυτών των μόνιμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων μέσω των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, αναφέροντας ειδικότερα ότι πρέπει να διασφαλίζουν:

- αντισταθμιστική εκπαίδευση (για "δεύτερη ευκαιρία" για την εκπαίδευση ενηλίκων που δεν απέκτησαν το βασικό επίπεδο σχολικών προσόντων),

¹ https://www.edu.ro/sites/default/files/legea-educatiei_actualizata%20august%202018.pdf

- συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση,
- εκπαίδευση του πολίτη και - προσωπική εκπαίδευση που αποσκοπεί στο να καταστήσει τους ανθρώπους ικανούς να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην κοινωνία.

Οι νόμοι αυτοί αποσκοπούν στη δημιουργία ευκαιριών κατάρτισης για νέες μειονεκτούσες ομάδες και στην τόνωση της απασχόλησης. Πολλές ομάδες μπορούν να χαρακτηριστούν ως "μειονεκτούσες" και επομένως να τύχουν αυτής της δημόσιας στήριξης, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, των γυναικών, των ατόμων με αναπηρία, όσων επιστρέφουν στην εργασία μετά από άδεια μητρότητας ή πατρότητας ή μετά από στρατιωτική θητεία, των μονογονεϊκών οικογενειών και όσων ζουν σε αγροτικές περιοχές με χαμηλό εισόδημα.

Βασικά μέτρα σε εφαρμογή

1. Ένα πρόγραμμα ξεκίνησε από το Υπουργείο Παιδείας με το "**Κέντρο Εκπαίδευσης 2000+**"² το οποίο προσέφερε μια δεύτερη ευκαιρία σε νέους ενηλίκους μεταξύ 14-25 ετών που δεν ολοκλήρωσαν την υποχρεωτική εκπαίδευση, όπου τους προσφερόταν ένα πρόγραμμα "ανάκτησης της βασικής εκπαίδευσης" παράλληλα με μια κατάρτιση τύπου μαθητείας. Αυτές οι θέσεις μαθητείας συνδύαζαν σκόπιμα παραδοσιακά επαγγέλματα των Ρομά με άλλα, πιο "σύγχρονα" επαγγέλματα για να παρακινήσουν τη συμμετοχή των μαθητών.
2. Ένα άλλο εθνικό πρόγραμμα, το **πρόγραμμα Δεύτερη Ευκαιρία**, σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας,³ απευθύνεται σε εφήβους, νέους και ενηλίκους, που προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικά στρώματα και διαφορετικές ηλικίες, οι οποίοι δεν έχουν παρακολουθήσει ή ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Το πρόγραμμα προσφέρει σε αυτές τις κατηγορίες ατόμων τη δυνατότητα να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν την υποχρεωτική τους εκπαίδευση χωρίς να χρειαστεί να διακόψουν τις πιθανές επαγγελματικές ή οικογενειακές τους δραστηριότητες στις οποίες εμπλέκονται.

Το πρόγραμμα είναι δομημένο σε δύο επίπεδα:

- A. Δεύτερη ευκαιρία - πρωτοβάθμια εκπαίδευση και
- B. Δεύτερη ευκαιρία - κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (η τελευταία έχει επίσης ένα στοιχείο επαγγελματικής κατάρτισης)

Για το πρόγραμμα **Μια δεύτερη ευκαιρία - πρωτοβάθμια εκπαίδευση**:

- Για όσους δεν συμμετείχαν καθόλου στην επίσημη σχολική εκπαίδευση,
- είχαν εγγραφεί, αλλά εγκατέλειψαν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση - ανεξάρτητα από το χρόνο και τους λόγους εγκατάλειψης,
- δεν αποφοίτησαν από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση πριν από την ηλικία των 14 ετών.

Για το **πρόγραμμα Δεύτερη Ευκαιρία - κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση**:

² <https://www.devex.com/organizations/center-education-2000-22809>

³ <https://www.edu.ro/etichete/doua-%C8%99ans%C4%83#>

- για ενήλικους που είχαν αποφοιτήσει από την υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένου του συστήματος Δεύτερης Ευκαιρίας) αλλά δεν συνέχισαν την εκπαίδευσή τους περαιτέρω, ή
- αποφοίτησαν από μέρος των τάξεων που αντιστοιχούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αλλά εγκατέλειψαν το σχολείο κατά τη διάρκεια αυτού του εκπαιδευτικού κύκλου - ανεξάρτητα από το χρόνο και τους λόγους εγκατάλειψης.

Το Πρόγραμμα Δεύτερης Ευκαιρίας είναι ένα ευέλικτο πρόγραμμα, έτσι ώστε να παρακινεί τους μαθητές και να τους βοηθά να το ολοκληρώσουν, να προσφέρει μεγαλύτερη αυτονομία στα σχολεία όσον αφορά την εφαρμογή του. Μέσω του προγράμματος, εισήχθησαν καινοτόμα στοιχεία στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως: το σπονδυλωτό πρόγραμμα σπουδών και το σύστημα πιστωτικών μονάδων για τη βασική εκπαίδευση, η αξιολόγηση, η πιστοποίηση και η αναγνώριση των δεξιοτήτων που είχαν αποκτήσει προηγουμένως οι μαθητές και η παροχή εξατομικευμένου προγράμματος κατάρτισης.

Τα μαθήματα διεξάγονται σύμφωνα με διάφορα ωράρια (κατά τη διάρκεια της εβδομάδας το απόγευμα ή το βράδυ, τα Σάββατα ή κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών κ.λπ.) ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών και του διδακτικού προσωπικού. Το πρόγραμμα έχει επίσης ευέλικτη διάρκεια. Οι απόφοιτοι έχουν το δικαίωμα να συνεχίσουν τις σπουδές τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

- 3. Τα Γραφεία Απασχόλησης** οργανώνουν προγράμματα αλφαριθμητισμού και αριθμητικής για ενήλικους⁴ που δεν έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Πολλά νομαρχιακά γραφεία οργανώνουν αυτά τα μαθήματα για τους δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, επειδή οι περισσότεροι από αυτούς είναι άνθρωποι που δυστυχώς δεν ξέρουν να γράφουν, να διαβάζουν και να υπολογίζουν, επομένως τους προσφέρεται η ευκαιρία να εισέλθουν στην αγορά εργασίας με το να αποκτήσουν γραμματισμό. Αφού μάθουν να γράφουν, να διαβάζουν και να υπολογίζουν, θα μπορέσουν να παρακολουθήσουν μαθήματα επιμόρφωσης. Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στις αίθουσες ορισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, με εξειδικευμένο προσωπικό από τον Οργανισμό Απασχόλησης.
- 4. Κοινότητες Ρομά** - Εντός της Ρουμανίας υπάρχουν περιοχές με υψηλό πληθυσμό Ρομά και έχει υπάρξει πολιτική για την ενθάρρυνση περισσότερων Ρομά να γίνουν δάσκαλοι, προκειμένου να λειτουργήσουν ως θετικά πρότυπα⁵. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, υπάρχουν προγράμματα "θετικών διακρίσεων" για την προσέλκυση νέων φοιτητών Ρομά στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, συμπεριλαμβανομένου ενός προγράμματος εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μέσω του Πανεπιστημίου του Βουκουρεστίου και ενός συστήματος που διέθετε ειδικές θέσεις για φοιτητές Ρομά σε όλα τα πανεπιστήμια. Το "Κέντρο Εκπαίδευσης 2000+", υποστηρίζει επίσης φοιτητές Ρομά με τον όρο να εργαστούν στις κοινότητές τους για κάποιο χρονικό διάστημα μετά την αποφοίτησή τους.

⁴ https://mmuncii.ro/j33/images/Documente/MMPS/SNOFM_2021-2027.pdf

⁵ https://www.romaeducationfund.org/wp-content/uploads/2019/05/romania_report.pdf

5. Η Ρουμανία διοργάνωσε το 2017 ένα διεθνές **εργαστήριο αμοιβαίας μάθησης** με θέμα την εφαρμογή διαδρομών αναβάθμισης. Τα εργαστήρια είχαν ως στόχο να φέρουν σε επαφή επτά χώρες για να διερευνήσουν τις δράσεις πολιτικής και τους πρακτικούς μοχλούς που μπορούν να υποστηρίξουν την εφαρμογή της σύστασης της ΕΕ για τα μονοπάτια αναβάθμισης της επαγγελματικής κατάρτισης (UP). Πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις: Η πρώτη έλαβε χώρα το Νοέμβριο του 2017, η οποία επικεντρώθηκε στην υποστήριξη των χωρών να κατανοήσουν τι είναι η UP και να αναπτύξουν έναν "κατάλογο ενεργειών" ως πρώτα βήματα για την εφαρμογή της UP στη χώρα τους. Τη δεύτερη συνάντηση εργασίας έγινε τον Απρίλιο του 2018, η οποία αναμενόταν να επανεξετάσει την πρώιμη εφαρμογή αυτού του καταλόγου. Σε αυτό θα εξεταστούν τι λειτουργεί καλά και κάποιες από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη και πώς θα μπορούσαν να ξεπεραστούν, ενώ θα προχωρήσει περαιτέρω στην εφαρμογή εστιάζοντας στα βήματα της UP, τους παράγοντες που την ευνοούν και τη χρηματοδότηση.

6. Ευρωπαϊκά προγράμματα

Διάφορα ιδρύματα και οργανισμοί χρησιμοποιούν τις ευκαιρίες πρόσβασης σε χρηματοδότηση από το ΕΚΤ και το Erasmus+ για να υποστηρίξουν την υλοποίηση του UP για ενήλικους με χαμηλά προσόντα.

Πολλά προγράμματα και έργα έχουν υλοποιηθεί, αλλά τα αποτελέσματα δεν είναι ακριβώς τα αναμενόμενα, ενώ μερικές φορές η συνεργασία μεταξύ εργοδοτών, εκπαιδευτικών οργανισμών, κυβέρνησης, δημόσιων ή/και ιδιωτικών φορέων κ.λπ. αντιμετωπίζει έλλειψη απτών και άμεσων αποτελεσμάτων.

A. Ευρείες ομάδες-στόχοι στη Ρουμανία

Προσδιορίστηκαν οι **ομάδες-στόχοι** προτεραιότητας των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα στη Ρουμανία για την εφαρμογή του UP, μεταξύ των οποίων:

1. Ενεργά/απασχολούμενα άτομα
2. Άνεργοι
3. Ανεργά άτομα που είναι συνήθως αόρατα και πιο δύσκολα προσεγγίσιμα (δεν εργάζονται, δεν είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα του ΟΑΕΔ)
4. Άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους
5. Πρόσφυγες και άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο
6. Άνθρωποι σε αγροτικές περιοχές, οι οποίοι έχουν λιγότερη πρόσβαση σε εγκαταστάσεις εκπαίδευσης ή κατάρτισης
7. Μειονότητες όπως οι κοινότητες Ρομά, ιδίως εκείνες όπου υπάρχουν πολλές γενιές ανέργων
8. Συνταξιούχοι

Για να εμπλακούν αυτές οι ομάδες-στόχοι απαιτείται στοχευμένη προβολή- απαιτείται εταιρική σχέση, η οποία να περιλαμβάνει συνεργασία με τοπικές αρχές, φορείς μάθησης/κατάρτισης, κοινωνικές υπηρεσίες, δίκτυα της κοινωνίας των πολιτών, υπηρεσίες απασχόλησης, εργοδότες, κοινωνικούς εταίρους, εμπορικά επιμελητήρια, βιβλιοθήκες, πολιτιστικά σπίτια, εκκλησιαστικές ομάδες, σχολεία. Μερικές φορές τα οικονομικά κίνητρα αποτελούν πηγή κινήτρων για να τους φέρουν σε μαθήματα ενός παρόχου κατάρτισης ή πίσω στο σχολείο.

A. Κύριες προκλήσεις για την προσέγγιση των ομάδων-στόχων

Η Ρουμανία, όπως και όλες οι ευρωπαϊκές χώρες, αναγνώρισαν ότι η UP θα μπορούσε να αποτελέσει ευκαιρία για τη δημιουργία ενός πιο συνεκτικού συστήματος υποστήριξης για ενήλικους με χαμηλά προσόντα. Αυτό θα μπορούσε να γίνει μέσω των υφιστάμενων μηχανισμών στήριξης της ΕΕ, όπως το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση ενηλίκων ή χρηματοδοτικά προγράμματα όπως το ΕΚΤ ή το Erasmus +.

B. Κύριες προκλήσεις στην αξιολόγηση των δεξιοτήτων, την παροχή προσαρμοσμένης μάθησης και την επικύρωση και αναγνώριση των αποκτηθέντων δεξιοτήτων

Σύμφωνα με την ανάλυση των απαντήσεων στα ερωτηματολόγια και τη συζήτηση στις ομάδες εστίασης, οι κύριες προκλήσεις για την κατάρτιση και την αναβάθμιση των προσόντων των ατόμων με χαμηλά προσόντα στη Ρουμανία μπορούν να θεωρηθούν από διαφορετικές οπτικές γωνίες, ως εξής:

- Διατήρηση σταθερής πολιτικής δέσμευσης για την υλοποίηση της UP και την αντιμετώπιση της κατακερματισμένης διακυβέρνησης
- Έλλειψη υφιστάμενων δεδομένων/αποδεικτικών στοιχείων ή έρευνας για τον εντοπισμό των βασικών ομάδων-στόχων και οι πληροφορίες δεν είναι προσβάσιμες σε αυτές.
- Διαθεσιμότητα/πρόσβαση στην εκπαίδευση: Λόγω γεωγραφικών ή οικονομικών λόγων, τα άτομα με χαμηλά προσόντα στη Ρουμανία αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πρόσβαση σε ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Έλλειψη ευελιξίας για τα προγράμματα κατάρτισης ΕΕΚ όσον αφορά την προσβασιμότητα, τη διάρκεια και την πρακτική μάθηση.
- Ο μεγαλύτερος αριθμός ατόμων με χαμηλά προσόντα βρίσκεται στις αγροτικές περιοχές, ενώ οι φορείς κατάρτισης βρίσκονται στις μεγάλες πόλεις και τα έξοδα μετακίνησης των εκπαιδευομένων δεν καλύπτονται σε πολλές περιπτώσεις.
- Ανεκανοποίητες ανάγκες της αγοράς εργασίας λόγω μη ευθυγράμμισης μεταξύ των αναγκών των επιχειρήσεων και της κατάρτισης και των αναγκών κατάρτισης ατόμων με χαμηλά προσόντα. Ακόμα και αν κάποια προγράμματα κατάρτισης ήταν διαθέσιμα και υλοποιήθηκαν και ορισμένα άτομα με χαμηλά προσόντα συμμετείχαν σε αυτά τα προγράμματα, το αποτέλεσμα δεν ικανοποίησε τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθώς τα άτομα δεν αξιοποίησαν την κατάρτιση σε πραγματική απασχόληση στην αγορά εργασίας.
- Ασφαλής και βιώσιμη χρηματοδότηση για την ανάπτυξη ή τη βελτίωση της υφιστάμενης παροχής ώστε να ενσωματωθούν τα τρία βήματα UP.
- Οι εργοδότες δεν έχουν την υποχρέωση να υποστηρίζουν την κατάρτιση και την επιμόρφωση του προσωπικού τους- ειδικά στον τομέα HORECA (ξενοδοχείων, εστατορίων και εστίασης) και στον κατασκευαστικό τομέα δεν δίνουν προτεραιότητα στην κατάρτιση και την επιμόρφωση.
- Κίνητρα και σταθερότητα: Τα άτομα με χαμηλά προσόντα αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην επένδυση μέσω της κατάρτισης και η έλλειψη δεξιοτήτων για συγκεκριμένους ρόλους μπορεί να εντοπιστεί μετά την αποτελεσματική εφαρμογή του συγκεκριμένου προγράμματος κατάρτισης.
- Στίγμα και διακρίσεις: Ακόμα και αν έχει παρατηρηθεί σημαντική πρόοδος, σε ορισμένες περιπτώσεις άτομα με χαμηλά προσόντα μπορεί να αντιμετωπίσουν διακρίσεις στον εργασιακό χώρο.

- Έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων: Πολλά άτομα με χαμηλά προσόντα στη Ρουμανία μπορεί να μην έχουν πρόσβαση ή να μην αισθάνονται άνετα με την τεχνολογία, η οποία καθίσταται υποχρεωτική στις μέρες μας.
- Γλωσσικές δεξιότητες: Ολοένα και περισσότεροι τομείς απαιτούν κάτι περισσότερο από τη γνώση της μητρικής γλώσσας, οπότε τα άτομα με χαμηλά προσόντα εμφανίζονται σε κίνδυνο θέσης και αποκλεισμού λόγω γλωσσικών δεξιοτήτων, ακόμη και για ευκαιρίες κατάρτισης.
- Το νομικό πλαίσιο και οι εθνικές πολιτικές δεν ενθαρρύνουν την κατάρτιση και την εξειδίκευση ατόμων με χαμηλά προσόντα. Μόνο το πρόγραμμα του ΕΚΤ στηρίζει σήμερα την επιμόρφωση στο πλαίσιο των έργων "Επενδύοντας σε ανθρώπους".
- Προώθηση μιας κουλτούρας δια βίου μάθησης και δημιουργία κινήτρων για τους ενήλικους να μαθαίνουν

Γ. Παράγοντες που παρέχουν μονοπάτια αναβάθμισης

Οι παράγοντες που εμπλέκονται στα μονοπάτια αναβάθμισης είναι κυρίως:

1. Κυβερνητικές αρχές - εκδίδουν το απαραίτητο νομικό πλαίσιο και διευκολύνουν τη διαδικασία επαγγελματικής κατάρτισης παρέχοντας υπηρεσίες και εγκαταστάσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο πλαίσιο προγραμμάτων εκπαίδευσης και ανάπτυξης, καθώς και διαθέτοντας κονδύλια για εκπαιδευτικά έργα.
 - i. Υπουργεία: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Δικαιοσύνης, Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Ευρωπαϊκών Επενδύσεων και Προγραμμάτων, Υπουργείο Γεωργίας, Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Οικονομίας, Υπουργείο Οικονομικών.
 - ii. Εθνική Αρχή Απασχόληση
 - iii. Επαρχιακά γραφεία απασχόλησης
 - iv. Δήμοι
 - v. Εθνική Αρχή Προσόντων (ANC)
2. Εκπαιδευτικά ιδρύματα
3. Πάροχοι ΕΕΚ/κατάρτισης
4. Επικύρωση μη τυπικών και άτυπων κέντρων (VNFIL)
5. ΜΚΟ και πάροχοι εκπαίδευσης ενηλίκων - μη τυπική εκπαίδευση
6. Πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων - τυπική εκπαίδευση
7. Εμπορικά Επιμελητήρια
8. Εκκλησίες
9. Συνδικάτα/κοινωνικοί εταίροι
10. Εργοδότες
11. Βιβλιοθήκη
12. Πανεπιστήμια
13. Εταιρείες και ενώσεις εργοδοτών

Συνεργασία των ενδιαφερόμενων μερών στην UP: πετυχημένοι μηχανισμοί συνεργασίας, ελλείποντες ενδιαφερόμενοι και κενά στη συνεργασία

A. Επιτυχημένοι μηχανισμοί συνεργασίας

Υπάρχουν διάφοροι επιτυχημένοι μηχανισμοί συνεργασίας, της οποίους μπορούμε να αναφέρουμε:

Εθνικό επίπεδο:

- **Συνεργασία στο πρόγραμμα δεύτερης ευκαιρίας: σε όλη τη Ρουμανία, το πρόγραμμα αυτό λειτουργεί ως Σύμπραξη για την εκπαίδευση – σχολείο και κοινότητα.**

Οι κύριοι εμπλεκόμενοι φορείς είναι: ΜΚΟ, διαμεσολαβητές, εκπαιδευτές, σύμβουλοι, μέσα μαζικής ενημέρωσης, εργοδότες, πάροχοι κατάρτισης.

Η συνεργασία σχολείου-κοινότητας για την προώθηση του προγράμματος «Δεύτερη ευκαιρία» είχε ως αποτέλεσμα την επέκταση του αριθμού των τάξεων από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε μειονεκτούσες κοινότητες και κοινότητες με γεωγραφικό διαχωρισμό. Πραγματοποιήθηκαν εκστρατείες προβολής και ενημέρωσης με διάφορες μορφές (διαμόρφωση χώρων πληροφόρησης σε σχολεία και δημαρχεία, συναντήσεις, με νέους και ενηλίκους που δεν έχουν ολοκληρώσει υποχρεωτικά την εκπαίδευσή της, ανταλλαγή εμπειριών, παρουσίαση παραδειγμάτων καλής πρακτικής, τηλεοπτικές εκπομπές, ενημέρωση στον τύπο κ.ά.) μέσω της υποστήριξης που παρείχαν εκπρόσωποι των τοπικών αρχών, μη κυβερνητικές οργανώσεις, σχολικοί και υγειονομικοί διαμεσολαβητές, σύμβουλοι κ.ά. στην προβολή και ενημέρωση για τα οφέλη που προσφέρει το πρόγραμμα.

Η εμπλοκή των υπεύθυνων παραγόντων από τα σχολεία και τις κοινότητες στην εκκλιση, την ενημέρωση για τα οφέλη του Προγράμματος «Δεύτερη Ευκαιρία» οδήγησε στην αύξηση του αριθμού των αιτημάτων για ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, την αύξηση της διαθεσιμότητας του διδακτικού προσωπικού για την υποστήριξη του προγράμματος και τη συμμετοχή σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, με την εκδήλωση αυξημένου ενδιαφέροντος από της μαθητές.

Περιφερειακό επίπεδο:

- **Συνεργασία σε προγράμματα αλφαριθμητισμού και αριθμητισμού: Επαρχιακά Γραφεία Απασχόλησης, σχολεία, δήμοι, πάροχοι κατάρτισης, ΜΚΟ.**

Τα Γραφεία Απασχόλησης οργανώνουν προγράμματα αλφαριθμητισμού και αριθμητικής για ενηλίκους που δεν έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Πολλά νομαρχιακά γραφεία οργανώνουν αυτά τα μαθήματα για της δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, επειδή οι περισσότεροι από της είναι άνθρωποι που δυστυχώς δεν ξέρουν να γράφουν, να διαβάζουν και να υπολογίζουν, επομένως της δίνεται η ευκαιρία να εισέλθουν στην αγορά εργασίας με το να αποκτήσουν δεξιότητες γραμματισμού. Αφού μάθουν να γράφουν, να διαβάζουν και να υπολογίζουν, θα μπορέσουν να παρακολουθήσουν μαθήματα επιμόρφωσης. Τα μαθήματα πραγματοποιούνται της αίθουσες ορισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, με εξειδικευμένο προσωπικό από τον Οργανισμό Απασχόλησης.

Ως εκ τούτου, τα μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης αποτελούν μια εναλλακτική λύση μέσω της οποίας οι άνεργοι μπορούν να έχουν μια επιπλέον ευκαιρία να απασχοληθούν.

Ο Οργανισμός Απασχόλησης σκοπεύει να καταρτίσει το εργατικό δυναμικό που χρειάζονται οι δομές που υπάγονται στα δημαρχεία, της για παράδειγμα οι συντηρητές χώρων πρασίνου και οι ασφαλτοστρωτές. Της αυτή την κατεύθυνση, υπογράφηκαν πρωτόκολλα συνεργασίας με της δήμους, έτσι ώστε η πρακτική κατάρτιση να γίνεται εντός των δομών αυτών και η θεωρητική κατάρτιση σε μαθήματα που παρέχονται από τα δημαρχεία.

Της, τα άτομα που είναι εγγεγραμμένα στα γραφεία απασχόλησης μπορούν να επωφεληθούν, δωρεάν, από υπηρεσίες αξιολόγησης και πιστοποίησης των επαγγελματικών δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω μη τυπικής και άτυπης μάθησης, η χρηματοδότηση των οποίων εξασφαλίζεται από τον προϋπολογισμό της ασφάλισης ανεργίας.

Τοπικό επίπεδο:

- **Συνεργασίες σε έργα με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, για διάφορες ομάδες-στόχους:**

Για παράδειγμα, οι εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων μερών που συμμετείχαν στην ομάδα εστίασης στη Σουτσεάβα τόνισαν ορισμένα έργα στην περιοχή, όπου καθιερώθηκε πολύ καλή συνεργασία:

- Άνθρωποι από αγροτικές περιοχές: στενή συνεργασία των ΜΚΟ με το γραφείο εργασίας για την κατάρτιση προφίλ και την καταγραφή όλων των ατόμων με χαμηλά προσόντα που εντοπίζουμε της αγροτικές περιοχές. Οργανώνουμε από κοινού εκθέσεις εργασίας, συναντιόμαστε με εργοδότες και δημιουργούμε διευκολύνσεις για όσους είναι δύσκολο να απασχοληθούν.
- Άτομα με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες: στενή συνεργασία μεταξύ των ΜΚΟ με τα ειδικά σχολεία της περιοχής, επειδή δεν έχουν της επιλογές για την υποστήριξη των προσόντων των νέων με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες και προσπαθούμε να συμπληρώσουμε την προσφορά με ευκαιρίες κατάρτισης που προσφέρονται από παρόχους κατάρτισης και να κρατήσουμε μαζί της νέους στο σχολείο.

Β. Απουσία ενδιαφερομένων, κενά στη συνεργασία και προκλήσεις

Υπάρχουν ορισμένα κενά που εντοπίστηκαν της ομάδες εστίασης, της συνεντεύξεις και της αναλύσεις της:

- Κοινή κατανόηση της έννοιας των «μονοπατιών αναβάθμισης» και των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα
- Τα στάδια των μονοπατιών αναβάθμισης σύμφωνα με τη Σύσταση που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Προκλήσεις κατά την εφαρμογή της UP
- Στρατηγική για σχέδιο δράσης με βάση την ανάλυση αναγκών
- Ισότιμη πολιτική και προγράμματα που κατανέμονται μεταξύ των περιφερειών
- Ευελιξία στην οργάνωση της κατάρτισης στην εργασία ή στο μοντέλο μαθητείας, το οποίο ενδιαφέρει περισσότερο τις ευάλωτες ομάδες με χαμηλά προσόντα, διότι προσφέρει κατάρτιση, πιστοποίηση και εισόδημα.
- Έλλειψη αρμοδιοτήτων που κατανέμονται μεταξύ των κρατικών υπηρεσιών με μεγάλο χάσμα στην επικοινωνία και τη συνεργασία
- Το νομικό πλαίσιο και οι εθνικές πολιτικές δεν ενθαρρύνουν την κατάρτιση και την εξειδίκευση ατόμων με χαμηλά προσόντα. Μόνο το πρόγραμμα του ΕΚΤ υποστηρίζει επί του παρόντος την επιμόρφωση στο πλαίσιο των έργων "Επενδύοντας σε ανθρώπους".
- Ειδικά προβλήματα στη συνεργασία, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των τοπικών αρχών, που συχνά βασίζονται σε προσωπικές σχέσεις, την αδιαφορία των τοπικών αρχών
- Νοοτροπία - η συνεργασία με βάση το συμφέρον
- Άγνοια νομικών υποχρεώσεων

Γ. Προτάσεις για τη βελτίωση των προκλήσεων και των κενών

- Εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης μεταξύ ατόμων με χαμηλά προσόντα, σε διάφορες μορφές και επίπεδα, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα της ομάδας-στόχου.
- Συνειδητοποίηση της ανάγκης και επεξήγηση των πλεονεκτημάτων της κατοχής μιας ικανότητας, μιας δεξιότητας
- Στήριξη για μειονεκτούσες οικογένειες
- Διαμεσολαβητές και σύμβουλοι για αυτή την ομάδα στόχου
- Πρόσωπο επικοινωνίας σε κάθε δημόσιο φορέα για την καθοδήγηση των οικογενειών από τη διασπορά
- Επικαιροποιημένες βάσεις δεδομένων με αυτή την ομάδα-στόχο και ανατροφοδότηση από τα άτομα αυτά σχετικά με την κατάρτιση/επανεκπαίδευση, τα προγράμματα αλφαριθμητισμού

Για περισσότερες πληροφορίες, δείτε τον [πίνακα αντιστοίχισης των ενδιαφερομένων μερών εδώ](#)

Άλλες σχετικές εμπειρίες από την ενεργοποίηση/συνεργασία των ενδιαφερομένων μερών

Θα θέλαμε να παρουσιάσουμε ένα παράδειγμα του έργου της Euro Adult Education Association που χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, όπου η συνεργασία μεταξύ των διαφόρων εταίρων λειτούργησε πολύ καλά και εφαρμόσαμε και τα 3 βήματα από το Upskilling Pathways.

Το "RURAL FORCE - TRAINING, Certification, more chances for employment!" ήταν ένα έργο συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΚΤ, Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007 - 2013, Άξονας Προτεραιότητας 5 "*Προώθηση ενεργητικών μέτρων απασχόλησης*", Κύριος Τομέας Παρέμβασης 5.2 "*Προώθηση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των αγροτικών περιοχών όσον αφορά την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης*" - POSDRU/135/5.2/S/128962.

Το έργο διήρκεσε 18 μήνες με **γενικό στόχο**: Εξασφάλιση αυξημένων ευκαιριών για 940 άτομα που αναζητούν εργασία μέσω δραστηριοτήτων πληροφόρησης και συμβουλευτικής σταδιοδρομίας.

Σύμπραξη έργου: S.C.MPA S.R.L. - Sibiu - συντονιστής- ASOCIAȚIA EURO ADULT EDUCATION - București- Asociația Dezvoltarea Capitalului Uman - Alba Iulia- Asociația INCEPTUS ROMANIA - Cluj Napoca- BPI S.R.L. ITALIA - Milano, Italia.

Η ομάδα-στόχος ήταν 940 άτομα από αγροτικές περιοχές (50% γυναίκες): 370 άτομα που αναζητούσαν εργασία, 370 ανενεργά άτομα και 200 άτομα που ασχολούνταν με τη γεωργία διαβίωσης.

Ειδικοί στόχοι/αποτελέσματα

Ανάπτυξη δεξιοτήτων αναζήτησης εργασίας για 940 άτομα μέσω **δραστηριοτήτων ενημέρωσης και επαγγελματικών συμβουλών**

- Παροχή πληροφοριών σχετικά με την αγορά εργασίας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο,
- Αξιολόγηση και αυτοαξιολόγηση της προσωπικότητας για την καθοδήγηση της σταδιοδρομίας,
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων και της αυτοπεποίθησης των ατόμων που αναζητούν εργασία,
- Κατάρτιση σε μεθόδους και τεχνικές αναζήτησης εργασίας.

Ανάπτυξη **επαγγελματικών δεξιοτήτων** για 752 άτομα:

- με τη διοργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης (ΠΠ) στους τομείς: επιχειρηματικότητα, ξένες γλώσσες και πληροφορική - 352 άτομα
- με **αξιολόγηση και πιστοποίηση των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν κατά τη μη τυπική και άτυπη μάθηση** - 400 άτομα

Ένταξη 160 ατόμων στην αγορά εργασίας, εκ των οποίων:

- 140 δικαιούχοι υπηρεσιών τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας
- 20 δικαιούχοι συμβουλευτικών δραστηριοτήτων και βοήθειας για την έναρξη μιας επιχείρησης

Αύξηση του επιπέδου ενημέρωσης της ομάδας στόχου μέσω εκστρατειών ενημέρωσης για τις ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης, την αγορά εργασίας σε περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, την επαγγελματική, κλαδική και γεωγραφική κινητικότητα.

Οργάνωση και υλοποίηση πρακτικής άσκησης στην Ιταλία για 40 συμμετέχοντες.

Ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία ανάλυσης

Η διαδικασία ανάλυσης των μονοπατιών αναβάθμισης συνίστατο σε:

- Ανάλυση των υφιστάμενων εγγράφων στον τομέα,
- Ανάλυση των απαντήσεων των ενδιαφερομένων μερών στα ερωτηματολόγια που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου,
- Συνεντεύξεις με εκπροσώπους των ενδιαφερομένων μερών,
- Οργάνωση τριών ομάδων εστίασης,
- Συμμετοχή στην Έκθεση Εργασίας που διοργάνωσε ο Οργανισμός Απασχόλησης Iffon, όπου είχαμε συζητήσεις με ανέργους με χαμηλά προσόντα και εργοδότες.

Βελτίωσε/άλλαξε η διαδικασία ανάλυσης τη δέσμευση και τη συμβολή των ενδιαφερομένων;

Η διαδικασία ανάλυσης επέφερε μια αποσαφήνιση της έννοιας των μονοπατιών αναβάθμισης για άτομα με χαμηλά προσόντα, επειδή διαπιστώσαμε ότι ορισμένοι από τους ενδιαφερόμενους φορείς δεν είχαν την ίδια κατανόηση αυτής της έννοιας, καθώς και του όρου ενήλικος με χαμηλά προσόντα. Χρειαζόταν μια διευκρινιστική συζήτηση σχετικά με αυτές τις έννοιες και η επίτευξη συναίνεσης.

Συμμετείχαν διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς που έχουν αρμοδιότητες σε έναν συγκεκριμένο τομέα και με συγκεκριμένη ομάδα-στόχο (για παράδειγμα ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού - άνεργοι) ή άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς που απευθύνονται σε διάφορες κατηγορίες ατόμων με χαμηλά προσόντα (για παράδειγμα ΜΚΟ μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων).

Πιστεύουμε ότι η βελτίωση της δέσμευσης των συμμετεχόντων και της συμβολής τους θα επιτευχθεί κατά τη διάρκεια του έργου, στις συνεδριάσεις των ομάδων ανάπτυξης, αλλά το πρώτο βήμα έγινε μέσω των συζητήσεων και της συναίνεσης σχετικά με τα μονοπάτια αναβάθμισης της κατάρτισης για ενήλικους με χαμηλά προσόντα.

Πώς αξιολογείτε το επίπεδο συμμετοχής τους στη διαδικασία ανάλυσης;

Αρχικά απευθυνθήκαμε σε διάφορες περιοχές της Ρουμανίας, ορισμένες ενδιαφέρθηκαν πολύ να συμμετάσχουν σε αυτό το έργο, άλλες λιγότερο. Επιλέξαμε να κάνουμε ανάλυση σε επίπεδο τριών περιφερειών της Ρουμανίας, δηλαδή της βορειοανατολικής (Suceava), της νοτιοδυτικής Oltenia (Ramnicu Valcea) και της κεντρικής περιφέρειας (Brasov) και οργανώσαμε τρεις ομάδες εστίασης στη Suceava, τη Ramnicu Valcea και το Brasov.

Όσον αφορά το επίπεδο συμμετοχής των ενδιαφερομένων στην ομάδα εστίασης στη Σουτσεάβα, ήταν ιδιαίτερο το γεγονός ότι συμμετείχαν εκπρόσωποι από περισσότερους από 15 φορείς που ασχολούνται με την ομάδα-στόχο και επιθυμούν να συμμετάσχουν περαιτέρω στην επόμενη φάση του έργου, δηλαδή στην ομάδα ανάπτυξης.

Η τοπική τηλεόραση ενδιαφέρθηκε και έδωσε συνέντευξη, ενώ ορισμένα συμμετέχοντα ιδρύματα δημοσίευσαν πληροφορίες σχετικά με την εκδήλωση στις σελίδες τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Στις άλλες περιφέρειες, το ενδιαφέρον ήταν μικρότερο, οπότε η ομάδα ανάπτυξης θα συσταθεί στη Suceava με τη συμμετοχή ενδιαφερομένων από τις άλλες 2 περιφέρειες.

Πώς η ανάλυση επηρέασε τους οργανισμούς σας και τις σχέσεις σας με τα ενδιαφερόμενα μέρη;

Οι τρεις ομάδες εστίασης οργανώθηκαν στις 3 περιφέρειες με τη συμμετοχή των εταίρων μας, δηλαδή του Συνδέσμου του Ινστιτούτου Bucovina στη Suceava, του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου στο Brasov και του Συνδέσμου Διπλής Μάθησης στο Ramnicu Valcea.

Η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου συνέβαλε στην εδραίωση της συνεργασίας με τους παλαιούς εταίρους μας, αλλά και στην ανάπτυξη νέων σχέσεων με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς από τις αντίστοιχες περιοχές.

Πώς η ανάλυση επηρέασε τις σχέσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων;

Η συμμετοχή τόσων πολλών ενδιαφερομένων σε αυτή την εκδήλωση ανέδειξε για άλλη μια φορά την τρέχουσα κατάσταση, αλλά κυρίως τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει κάθε ενδιαφερόμενος και τις ιδέες για την εξεύρεση λύσεων για την επίλυσή τους.

Μπορούμε να πούμε ότι ορισμένοι από τους ενδιαφερόμενους φορείς έχουν συναντηθεί στο παρελθόν σε άλλα έργα/συναντήσεις, αλλά η τρέχουσα ομάδα εστίασης συγκέντρωσε διάφορους τύπους ενδιαφερομένων φορέων που εμπλέκονται στο UP για ενηλίκους με χαμηλά προσόντα.

Τι πήγε καλά:

Η ομάδα εστίασης που οργανώθηκε στη Suceava (βορειοανατολική περιφέρεια) σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Συμμετείχαν εκπρόσωποι των σημαντικότερων ενδιαφερομένων φορέων της περιοχής, οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν από φορείς λήψης αποφάσεων, όπως ο αντιδήμαρχος, ο αναπληρωτής διευθυντής του οργανισμού απασχόλησης, οι επιθεωρητές σχολείων κ.λπ. Οι συμμετέχοντες ήταν πολύ δραστήριοι και αφοσιωμένοι και ενδιαφέρθηκαν να βελτιώσουν την κατάσταση των ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο προσόντων και να συνεργαστούν για το σκοπό αυτό. Οι περισσότεροι από αυτούς θέλουν να συνεχίσουν τη συνεργασία στο έργο, ακόμη και να συμμετέχουν στην ομάδα εργασίας.

Τι πήγε στραβά;

Ομάδες εστίασης οργανώθηκαν και σε άλλες περιοχές, αλλά η συμμετοχή ήταν μικρότερη.

Διδάγματα (εάν υπάρχουν)

Είναι σημαντικό να συγκεντρώνονται οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων για συζήτηση και διαβούλευση, διότι μπορούν να επηρεάσουν τη διαδικασία αλλαγής και βελτίωσης των μονοπατιών αναβάθμισης των δεξιοτήτων των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα και μπορούν επίσης να συνεχίσουν να συμμετέχουν στην ομάδα ανάπτυξής μας.

Καλές πρακτικές

Σημείωση: Ως "ορθές πρακτικές" ορίζονται, στο πλαίσιο αυτό, στρατηγικές, προσεγγίσεις ή/και δραστηριότητες που έχουν αποδειχθεί μέσω έρευνας ή/και αξιολόγησης ότι είναι αποτελεσματικές, αποδοτικές, βιώσιμες ή/και μεταβιβάσιμες και ότι οδηγούν αξιόπιστα στο επιθυμητό αποτέλεσμα όσον αφορά την υποστήριξη του εντοπισμού, της δέσμευσης, της δέσμευσης των ενδιαφερομένων μερών καθώς και της συνεργασίας μεταξύ τους, με ειδική αναφορά στην πρωτοβουλία UP. Οι καλές πρακτικές μπορεί να είναι τοπικές, περιφερειακές, εθνικές ή διεθνείς.

Το πρόγραμμα Upskilling Adults 45+ with Migrant Background είναι ένα πρόγραμμα ERASMUS+ και ο φορέας υλοποίησης στη Ρουμανία είναι το Ρουμανικό Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Το έργο έχει σχεδιαστεί για να εκπαιδεύσει διευκολυντές και να παράσχει υπηρεσίες σε παρόχους εκπαίδευσης που επικεντρώνονται στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ενηλίκων μεταναστών μέσης ηλικίας όλων των φύλων, ώστε να μπορούν να ευδοκιμήσουν στο σύγχρονο εργατικό δυναμικό. Το έργο αναγνωρίζει ότι οι ενήλικοι μετανάστες ηλικίας 45 ετών και άνω αποτελούν έναν ευάλωτο πληθυσμό. Αντιμετωπίζουν δυσκολίες (επαν)ένταξης στην αγορά εργασίας λόγω της (μακροχρόνιας) ανεργίας, της μείωσης των δεξιοτήτων και του χάσματος ικανοτήτων.

Το σχέδιο περιλαμβάνει τους ακόλουθους στόχους:

- Σχεδιασμός ειδικών προγραμμάτων για την κατάρτιση του προσωπικού που εργάζεται με ενηλίκους 45+, τα οποία δοκιμάστηκαν στο πλαίσιο του έργου από 18 εκπαιδευτικούς.
- Παροχή εξατομικευμένων, ολιστικών υπηρεσιών για ενηλίκους ηλικίας 45+ ετών με μεταναστευτικό υπόβαθρο, ώστε να μπορούν να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας και να συμμετέχουν ενεργά στην κοινότητά τους. Αυτό περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός συνδυασμού υπηρεσιών επικύρωσης και προσφορών κατάρτισης (για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους), μαζί με καθοδήγηση σχετικά με επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και τον τρόπο εύρεσης εργασίας.
- Ανάπτυξη μιας στρατηγικής μάθησης με δύο άξονες: ψηφιακές δεξιότητες και κοινωνικές δεξιότητες που μπορούν να προσαρμοστούν σε διαφορετικά πλαίσια και ομάδες-στόχους.

Περισσότερες πληροφορίες στον ιστότοπο: <https://upskilling.ilabour.eu/>

Το WISE for Digital Upskilling είναι ένα πρόγραμμα ERASMUS+ και ο φορέας υλοποίησης στη Ρουμανία είναι το Workshops Without Borders.

Το έργο έχει τους ακόλουθους στόχους:

- Ανάπτυξη, δοκιμή και εφαρμογή καινοτόμου ψηφιακού μαθησιακού υλικού που θα χρησιμοποιηθεί για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των μειονεκτούντων εργαζομένων που συμμετέχουν σε κατάρτιση με βάση την εργασία σε κοινωνικές επιχειρήσεις ένταξης στην εργασία - γραμματισμός/αριθμητισμός και βασικές ψηφιακές δεξιότητες.
- Ανάπτυξη, δοκιμή, εφαρμογή και διάδοση ενός συνόλου εργαλείων και καινοτόμου ψηφιακού μαθησιακού υλικού για την καλύτερη προετοιμασία των εργασιακών καθοδηγητών σε κοινωνικές επιχειρήσεις εργασιακής ένταξης ως επαγγελματιών εξοπλισμένων για την προώθηση και την επίτευξη των προκλήσεων της ισότητας, της πολυμορφίας και της ένταξης στο περιβάλλον μάθησης με βάση την εργασία - εργαλεία για την αξιολόγηση δεξιοτήτων, το σχεδιασμό διαδρομών ένταξης για μειονεκτούντες εργαζόμενους και την καθοδήγηση στη ζωή και την εργασία.
- Ενίσχυση της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής πρακτικών μεταξύ οργανισμών που ασχολούνται με την κατάρτιση με βάση την εργασία για ενηλίκους με χαμηλά προσόντα στις συμμετέχουσες χώρες. Θα αναπτυχθεί ένα κοινό σύνολο εκπαιδευτικού υλικού βασικών ψηφιακών γνώσεων για ενηλίκους με χαμηλά προσόντα, ώστε να περιλαμβάνει και τις νέες τεχνολογίες που αναδύονται στην αγορά εργασίας.

Επίσης, ως αποτέλεσμα του έργου, 70 κοινωνικές επιχειρήσεις ένταξης στην εργασία και άλλα μέρη που ενδιαφέρονται να υποστηρίξουν και να αναπτύξουν κοινωνικές επιχειρήσεις ένταξης στην εργασία, όπως οι οργανισμοί εργασίας που θα συμμετάσχουν στην εκδήλωση πολλαπλασιασμού, θα λάβουν αποτελέσματα του έργου σχετικά με αυτά τα θέματα. 20 εκπαιδευτές/προσωπικό που εκτελούν δραστηριότητες εργασιακής καθοδήγησης θα βελτιώσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους. Επιπλέον, 10 διευθυντές κοινωνικών επιχειρήσεων ένταξης στην εργασία και μελλοντικοί εκπαιδευτές θα βελτιώσουν τις γνώσεις

και τις δεξιότητές τους σχετικά με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων ένταξης στην εργασία για ενήλικους με χαμηλή ειδίκευση, τον προσδιορισμό κοινωνικών δεικτών και την κοινωνική αναφορά σε μια κοινωνική επιχείρηση ένταξης στην εργασία μετά τις βραχυπρόθεσμες κοινές εκδηλώσεις κατάρτισης προσωπικού.

Περισσότερες πληροφορίες στον ιστότοπο: <https://riseromania.ro/en/wise-for-digital-upskilling>

Σχέδιο SEPAL

Επικεφαλής του έργου ήταν η Bucovina Institute Association και συνεργάστηκε στενά με το Γραφείο Εργασίας της Suceava για την υποστήριξη των νέων NEET ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση στην κατάρτιση και τα πρακτικά στάδια της μάθησης στο πλαίσιο του έργου SEPAL. Το έργο SEPAL χρηματοδοτείται από την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία μέσω των επιχορηγήσεων του ΕΟΧ και της Νορβηγίας για την απασχόληση των νέων. Το SEPAL υλοποιείται σε 5 ευρωπαϊκές χώρες σε συνεργασία με: Bucovina Institute στη Ρουμανία, Fundacio Privada Pere Closa στην Ισπανία, με ZISPB στη Λιθουανία, με KoisPE Diadromes στην Ελλάδα και με KOMES στην Πολωνία.

Το έργο SEPAL αποσκοπεί στην ενδυνάμωση των νέων ατόμων, προσφέροντας υπηρεσίες υποστήριξης για την απασχόληση και πρακτικά στάδια μαθητείας για 600 νέους ηλικίας 18-29 ετών, που προέρχονται από ευάλωτες ομάδες: νέοι με αναπηρίες, Ρομά, μετανάστες, χαμηλής ειδίκευσης και άτομα που εγκατέλειψαν το σχολείο.

Η συνεργασία με το Γραφείο Εργασίας της Suceava ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2018, όταν το Ινστιτούτο Bucovina μέσω του έργου SEPAL προσέφερε πρακτικά στάδια μαθητείας σε νέους. Υπογράψαμε μια συμφωνία συνεργασίας προκειμένου να υποστηρίξουμε την καταγραφή των νέων από αγροτικές περιοχές, την κατάρτιση του προφίλ τους σύμφωνα με την τοπική νομοθεσία, την παροχή συμβουλών και προσανατολισμού από τις υπηρεσίες WISE του Ινστιτούτου Bucovina (υπηρεσίες κοινωνικής επιχείρησης ένταξης στην εργασία όπου είμαστε διαπιστευμένοι) και την υποστήριξη του Γραφείου Εργασίας για την οργάνωση της διαμεσολάβησης για την εύρεση εργασίας με τους εργοδότες και τις εταιρείες που επιθυμούν να φιλοξενήσουν ένα πρακτικό στάδιο μάθησης για τους νέους.

Αναπτύξαμε μια προσέγγιση LSC (Local Stakeholders Committee) με το συντονισμό του Γραφείου Εργασίας και βασίστηκε σε συνεχείς συναντήσεις και δράσεις για την υποστήριξη της απασχόλησης των νέων στην περιοχή μας Suceava.

Το έργο ανέπτυξε μια πλατφόρμα για την καταγραφή των νέων και για επικοινωνία μεταξύ τους, ενώ ο κατάλογος των διαθέσιμων θέσεων εργασίας που παρέχεται από το Γραφείο Εργασίας του LSC Suceava ήταν σε διαρκή επικαιροποίηση.

Οι ειδικοί από το Γραφείο Εργασίας της Suceava (SLO) συμμετείχαν στην ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης της απασχόλησης των νέων σε στενή συνεργασία με τους ειδικούς του Bucovina WISE, στο στάδιο της πιλοτικής εφαρμογής του βιβλίου καινοτομίας SEPAL και του βιβλίου μαθητείας, είχαμε εκπροσώπους για τα στάδια των διεθνών ανταλλαγών και το SLO συμμετείχε στις διεθνείς εκπαιδευτικές συνεδρίες.

Τα σπουδαία αποτελέσματα αυτής της συνεργασίας απέδειξαν ότι πρέπει να συνεργαστούμε και να ολοκληρώσουμε τις υπηρεσίες υποστήριξης των νέων για την απασχόληση, αν ο τομέας των ΜΚΟ έχει μεγαλύτερη πρόσβαση σε κονδύλια για καινοτομία, το γραφείο εργασίας έχει το ρόλο της επικύρωσης της νέας προσέγγισης, η εμπειρία της συμμετοχής σε όλα τα στάδια της υλοποίησης του έργου προσφέρει μια σημαντική ευκαιρία για κατάρτιση, εξειδίκευση και ανταλλαγή με τις βέλτιστες πρακτικές σε όλη την Ευρώπη.

Προτεραιότητες για τις ομάδες ανάπτυξης

Η ομάδα ανάπτυξης θα αποτελείται από εκπροσώπους διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων από δύο περιφέρειες της Ρουμανίας (Βορειοανατολική και Νοτιοδυτική Ολτένια) και θα συνεδριάζει τακτικά. Η κατηγορία των ενδιαφερομένων μερών: Δημόσια αρχή, πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων - τυπικοί και μη τυπικοί, πάροχοι ΕΕΚ, ΜΚΟ, υπηρεσίες απασχόλησης, εργοδότες, συνδικάτα, κοινωνικές υπηρεσίες, πανεπιστήμια, σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, βιβλιοθήκες και κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων.

Οι συνεδριάσεις της ομάδας ανάπτυξης θα οργανώνονται όσο το δυνατόν περισσότερο δια ζώσης, ώστε η συζήτηση να είναι πιο διαδραστική και εποικοδομητική.

Οι προτεραιότητες για την Ομάδα Ανάπτυξης, με βάση τις συναντήσεις των ομάδων εστίασης και την έρευνα γραφείου, είναι οι ακόλουθες:

- Διευκρίνιση της έννοιας των διαδρομών αναβάθμισης της κατάρτισης και κοινή κατανόηση της σύστασης για τις διαδρομές αναβάθμισης της κατάρτισης που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- Προσδιορισμός της ομάδας-στόχου στην οποία αναφέρεται το έργο σε άτομα με χαμηλά προσόντα,
- Διάδοση των καλών πρακτικών που εφαρμόζουν τα μέλη της ομάδας ανάπτυξης και των διδαγμάτων που έχουν αποκομίσει,
- Τα όρια των αρμοδιοτήτων των ενδιαφερομένων μερών και οι ευθύνες μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών,
- Βελτίωση του μηχανισμού παρακολούθησης των ατόμων με χαμηλά προσόντα και εξεύρεση λύσεων για την καλύτερη καθοδήγηση στις ανάγκες της αγοράς εργασίας όσον αφορά τις δεξιότητές τους,
- Συμμετοχή των επιχειρήσεων στη διαδικασία μάθησης και αξιολόγησης των ατόμων με χαμηλά προσόντα και παρακίνηση των επιχειρήσεων,
- Συζήτηση σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης των ευέλικτων μαθησιακών διαδρομών, αλλά και της προβολής και της αξιολόγησης των δεξιοτήτων της ομάδας-στόχου
- Συζήτηση και εξεύρεση λύσεων για τη βελτίωση των δομών συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών,
- Συνεχής ανάπτυξη ικανοτήτων για τους εκπαιδευτές που συμμετέχουν στην ομάδα-στόχο της επιμόρφωσης,
- Διάχυση και αξιοποίηση των εμπειριών άλλων ευρωπαϊκών εταίρων σχετικά με τα Upskilling Pathways.

Η ομάδα ανάπτυξης θα πραγματοποιήσει τουλάχιστον 4 συνεδριάσεις για να αναλύσει, να συζητήσει και να προβεί σε διαβουλεύσεις σχετικά με τα ακόλουθα καθήκοντα:

Στην πρώτη συνάντηση της ομάδας ανάπτυξης θα επικεντρωθούμε στα εξής:

- Σε λεπτομερή παρουσίαση του έργου και η αποσαφήνιση της έννοιας των μονοπατιών αναβάθμισης,
- Κοινή κατανόηση της σύστασης για τις διαδρομές αναβάθμισης της κατάρτισης που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2016 από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

- Προσδιορισμό της ομάδας-στόχου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο για άτομα με χαμηλά προσόντα,
- Ανάλυση των εκπαιδευτικών αναγκών της ομάδας-στόχου και της δυνατότητας συμμετοχής στη ζωή της κοινότητας,
- Διάχυση των καλών πρακτικών που εφαρμόζουν τα μέλη της ομάδας ανάπτυξης και των διδαγμάτων που έχουν αποκομίσει και δημιουργία διαδικτυακής ομάδας για συζήτηση.

Στη δεύτερη συνάντηση θα γίνει καταιγισμός ιδεών με όλα τα μέλη της ομάδας ανάπτυξης για τα ακόλουθα θέματα:

- Τα όρια των αρμοδιοτήτων των ενδιαφερομένων μερών και των ομάδων-στόχων στις οποίες απευθύνονται,
- Καθορισμός των αρμοδιοτήτων και βελτίωση της διακυβέρνησης του τομέα όσον αφορά την επικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ των ενδιαφερομένων,
- Βελτίωση του μηχανισμού παρακολούθησης των ατόμων με χαμηλά προσόντα και εξεύρεση λύσεων για την καλύτερη καθοδήγηση στις ανάγκες της αγοράς εργασίας όσον αφορά τις δεξιότητές τους.
- Συζητήσεις και διαβουλεύσεις σχετικά με τη στάση της ομάδας στόχου όσον αφορά τα κίνητρα.

Στην τρίτη συνάντηση, ξεκινώντας από τον προσδιορισμό των ΓΤ και την οριοθέτηση των ορίων αρμοδιότητας, θα καθορίσουμε το ρόλο, τις αρμοδιότητες του καθενός και τις μελλοντικές δράσεις. Θα συζητηθούν τα επόμενα θέματα:

- Πραγματική κατάσταση και τα κενά στην UP,
- Μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών,
- Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε την αξιολόγηση των δεξιοτήτων και τις προσαρμοσμένες μαθησιακές προσφορές για την ομάδα-στόχο,
- Επικύρωση και αναγνώριση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, αλλά και αναγνώριση της μάθησης δεύτερης ευκαιρίας,
- Συμμετοχή των εταιρειών στη διαδικασία μάθησης και αξιολόγησης των ατόμων με χαμηλά προσόντα και παρακίνηση των εταιρειών,
- Προσδιορισμός πιθανών δομών συνεργασίας.

Στην τέταρτη συνάντηση εστιάζουμε στη βελτίωση της πραγματικής κατάστασης:

- Συζήτηση σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης των ευέλικτων μαθησιακών διαδρομών, αλλά και της εξωστρέφειας και της μετάβασης από τη μη τυπική στην τυπική εκπαίδευση
- Συζήτηση και εξεύρεση λύσεων για τη βελτίωση των δομών συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών,
- Συνεχή ανάπτυξη ικανοτήτων για τους εκπαιδευτές που συμμετέχουν στην ομάδα-στόχο της επιμόρφωσης,
- Διάχυση και αξιοποίηση των εμπειριών άλλων ευρωπαϊκών εταιριών σχετικά με τα Upskilling Pathways.

Αναφορές

Parlamentul României, *Legea educației naționale nr. 1/2011*, Bucarest